

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА „СРЕЋИЦА“

Ул. Матице Српске бр. 10

БЕОГРАД

САМОВРЕДНОВАЊЕ

(2. Област квалитета: Подршка деци и породици)

Стручни сарадник:

Биљана Стошић

Директор:

Александра Митровић

У Београду,

2020/21.год.

Указивање на значај и предности самовредновања у оквиру установе у складу са постулатима савременице не губи на значају али се у пракси сматрамо подразумева. Рефлексивни практичари се баве бројним питањима која се односе на напредовање и функционалан развој детета, што је признаћемо немогуће без свеопширног осврта на ранија достигнућа и већ постојеће нормативе који се тичу истог. Сарадња установе са породицом и локалном заједницом умногоме утиче на квалитет рада установе, али и на оптимум развоја детета.

Најраније васпитање, откривање, сазнавање и учење детета одвија се управо у кругу породице. Породица је круцијални репер на путу развоја детета. Обзиром да породица има веома важну улогу у развоју детета, његовог психо-социјалног и емоционалног развоја, неопходно је унапређивање и подстицање сарадње установе и породице. Овај вид сарадње је неопходно перманентно надограђивати у циљу најбољег интереса деце. Унапређивање је свакако могуће вршити на многобројне начине, путем емпатије и солидарности са породицом, редовног преиспитивања сопственог рада на нивоу установе и спремношћу на компромис.

Међутим, да би се доследно испратиле комплексне потребе једне породице у двадесет и првом веку неопходно је стално спровођење истраживања и самовредновања рада установе. Обзиром да су свакој предшколској установи најважнији нега и квалитет бриге о деци, као и оптимални развој, у складу са жељама и индивидуалним потребама деце и породице, ми смо се определили за самовредновање друге области квалитета рада, која се односи на **подршку деци и породици**.

У оквиру самовредновања друге области квалитета (подршка деци и породици), испитивали смо следеће теме:

- ✓ Установа је сигурна и безбедна средина;
- ✓ У установи се уважава различитост, поштују права и потребе деце и породице;
- ✓ Установа сарађује са породицом и локалном заједницом.

За потребе овог истраживања коришћена су три инструмента, три упитника. Испитаници су били запослени предшколске установе „Срећница“ и група родитеља (по критеријуму случајног, пригодног узорка), испитивање је било анонимно.

Дакле, васпитачи, медицинске сестре – васпитачи и директор установе су попуњавали два упитника који се односе на испитивање установе као сигурне и безбедне средине (УЗЗ) и степена сарадње породице и локалне заједнице (УЗЗ), а родитељи један упитник који испитује да ли установа уважава различитост, потребе и поштује права и потребе деце и породице (УЗР).

Заједничким снагама испитивали смо другу област квалитета – подршка деци и породици, а у даљем тексту следи приказ и тумачење резултата и оцена до којих смо дошли, као и акциони план и неопходне стратегије у циљу унапређивања праксе.

У оквиру друге области квалитета – подршка деци и породици, прва под-област јесте „Установа је сигурна и безбедна средина“. А да ли у пракси она заиста то и јесте испитивали смо запослен кадар предшколске установе „Срећница“, помоћу упитника (УЗЗ).
У прилогу следи упитник:

Бр.	ТВРДЊА	1	2	3	4
Остваривање програма социјалне, превентивно-здравствене заштите и исхране доприноси сигурности и безбедности деце.					
1.	Деци осетљивог социјалног статуса пружа се додатна подршка и помоћ у превазилажењу тешкоћа.	1	2	3	4
2.	Култура и клима предшколске установе усмерена је на развијање пријатељства и солидарности међу децом, нема дискриминације.	1	2	3	4
3.	Свакодневно се води брига о сигурности и заштити деце.	1	2	3	4
4.	Свакодневна исхрана деце садржи све групе намирница.	1	2	3	4
У установи се остварује програм заштите деце од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања.					
5.	Деца слободно износе своје ставове и мишљења.	1	2	3	4
6.	Самоактуелизација и функционални развој деце су основна начела деловања стручног кадра.	1	2	3	4
7.	Деца се осећају прихваћено и вредно.	1	2	3	4
8.	Придаје се велика пажња како групном тако и индивидуалном приступу у раду са децом.	1	2	3	4
Установа обезбеђује различите начине информисања родитеља и запослених са циљем заштите права детета.					
9.	Родитељи се правовремено информишу о развоју и фазама детета.	1	2	3	4
10.	Установа има „отворена врата“ у функцији праћења напредовања детета.	1	2	3	4
11.	Обезбеђен је кутак за информисање родитеља „пано“ на самом улазу, који је обогаћен информацијама од значаја за родитеље.	1	2	3	4
12.	Запослени се редовно информишу о свим иновацијама везаним за стручно-професионални развој и целокупни развој установе на свим нивоима.	1	2	3	4
Простор предшколске установе је прилагођен различитим потребама деце и породице у циљу подршке безбедности и њиховом осећају сигурности.					
13.	Адаптација простора је у складу са потребама деце и прати физички развој.	1	2	3	4
14.	Разноврсност при организацији „дечијег кутка“ доприноси развоју слободе и креативности деце.	1	2	3	4
15.	Неспутаност у коришћењу маште, усмерене и слободне игре у циљу учења подржавају бројни дидактички материјали.	1	2	3	4
16.	Играчке и сав намештај је израђен од квалитетних материјала и прилагођен деци и њиховом развојном добу.	1	2	3	4
17.	Адаптиран простор за посете родитеља, пријем и одлазак деце чине осећај сигурности потпун.	1	2	3	4

Као што се из приложеног види ова подобласт је покривена упитником који чине седамнаест тврдњи, а скала процене је четворостепеног типа (1-4). При чему се тачност тврдњи оцењује по следећој скали:

1 – нетачно;

2 – у мањој мери тачно;

3 – у већој мери тачно;

4 – тачно.

Упитник је попунило шест испитаника, запослених у установи.

У оквиру испитивања да ли **остваривање програма социјалне, превентивно-здравствене заштите и исхране доприноси сигурности и безбедности деце** имамо четири тврдње:

- ✓ Деци осетљивог социјалног статуса пружа се додатна подршка и помоћ у превазилажењу тешкоћа;
- ✓ Култура и клима предшколске установе усмерена је на развијање пријатељства и солидарности међу децом, нема дискриминације;
- ✓ Свакодневно се води брига о сигурности и заштити деце;
- ✓ Свакодневна исхрана деце садржи све групе намирница.

Сви испитаници (100%) су ове тврдње оценили највишом оценом, оценом четири, па можемо закључити да су сагласни са тачношћу истих, то јест да сматрају да доприносе сигурности и безбедности деце у установи путем остваривања ових програма.

У оквиру испитивања **остваривања програма заштите деце од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања**, имамо такође четири следеће тврдње:

- ✓ Деца слободно износе своје ставове и мишљења;
- ✓ Самоактуелизација и функционални развој деце су основна начела деловања стручног кадра;
- ✓ Деца се осећају прихваћено и вредно;
- ✓ Придаје се велика пажња како групном тако и индивидуалном приступу у раду са децом.

Тврдње су сви испитаници (100%) оценили највишом оценом, оценом четири, односно као тачне. Ово свакако указује на то да се у установи остварује програм заштите деце и да су деца адаптирана и безбедна у окружењу у ком бораве.

На питање да ли **установа обезбеђује различите начине информисања родитеља и запослених са циљем заштите права детета**, које покривају следеће четири тврдње:

- ✓ Родитељи се правовремено информишу о развоју и фазама детета;
- ✓ Установа има „отворена врата“ у функцији праћења напредовања детета;
- ✓ Обезбеђен је кутак за информисање родитеља „пано“ на самом улазу, који је обogaћен информацијама од значаја за родитеље;
- ✓ Запослени се редовно информишу о свим иновацијама везаним за стручно-професионални развој и целокупни развој установе на свим нивоима.

само један испитаник (16,7%) је у оквиру тврдње „Запослени се редовно информишу о свим иновацијама везаним за стручно-професионални развој и целокупни развој установе на свим нивоима“ дао оцену три, док су остали све тврдње оценили највишом оценом, оценом четири.

У оквиру испитивања **прилагођености простора предшколске установе потребама деце и породице у циљу подршке безбедности и њиховом осећају сигурности**, имамо следећих пет тврдњи:

- ✓ Адаптација простора је у складу са потребама деце и прати физички развој;
- ✓ Разноврсност при организацији „дечијег кутка“ доприноси развоју слободе и креативности деце;
- ✓ Неспутаност у коришћењу маште, усмерене и слободне игре у циљу учења подржавају бројни дидактички материјали;
- ✓ Играчке и сав намештај је израђен од квалитетних материјала и прилагођен деци и њиховом развојном добу;
- ✓ Адаптиран простор за посете родитеља, пријем и одлазак деце чине осећај сигурности потпун.

Сви испитаници (100%) су ове тврдње оценили највишом оценом, то јест оценом четири, што указује на то да запослени сматрају да је простор предшколске установе прилагођен потребама деце и породице, што резултује осећајем сигурности и безбедности.

Другим упитником је извршено испитивање популације родитеља, обухваћен је узорак од двадесет испитаника. Овај инструмент је истраживао под-област „У установи се уважава различитост, поштују права и потребе деце и породице“, у оквиру друге области квалитета. У прилогу следи приказ упитника, а потом и интерпретација и приказ добијених резултата.

Бр.	ТВРДЊА	1	2	3	4
У установи се уважава различитост сваког детета и породице.					
1.	Дете се осећа прихваћено и сигурно у предшколској установи.	1	2	3	4
2.	Сматрам да је адаптирано на простор, вршњаке и стручни кадар.	1	2	3	4
3.	Дете се подстиче у свом развоју, напредовању и истраживању.	1	2	3	4
4.	Посвећује се пажња индивидуалности детета, склоностима и потребама.	1	2	3	4
Установа развија различите програме и облике на основу утврђених потреба деце и породице и могућности локалне заједнице или постојећих ресурса.					
5.	Сматрам да установа реализује разноврсне облике учења који су прилагођени деци.	1	2	3	4
6.	Заступљена је визуелна стимулација сазнавања и откривања (видео, слике, power point презентације).	1	2	3	4
7.	У установи се посебан значај придаје индивидуалном приступу и свакодневној конверзацији са свом децом.	1	2	3	4
8.	Групни рад умногоме утиче на социјалну интеракцију и добру интеграцију деце у систем.	1	2	3	4
9.	Програм је прилагођен потребама деце.	1	2	3	4
У установи се тимски стварају услови за постепене прелазе у циљу подршке дечијем доживљају припадности новом окружењу (полазак у вртић, полазак у школу...).					
10.	Запослени у установи заједничким снагама брину о потребама деце.	1	2	3	4
11.	Сви запослени у установи тимски учествују у развоју и напредовању деце.	1	2	3	4
12.	Сматрам да заједништво стручног кадра установе стимулише и олакшава период адаптације.	1	2	3	4
13.	Видљив је тимски рад у стварању адекватног окружења и стварања осећаја припадности код деце.	1	2	3	4
Учешће деце у различитим манифестацијама у локалној заједници остварује се на основу процене најбољег интереса детета.					
14.	Установа се повезује са другим образовним програмима и организацијама везаним за образовање деце, укључујући	1	2	3	4

	организације родитеља.				
15.	Информације о предшколској установи и програму су доступне локалој заједници.	1	2	3	4
16.	Установа омогућава породицама повезивање са другим неопходним услугама и програмима.	1	2	3	4
17.	Установа организује манифестције у које се укључују чланови локалне заједнице (представе, приредбе...).	1	2	3	4

У оквиру испитивања да ли се у установи уважава различитост сваког детета и породице, имамо следеће четири тврдње:

- ✓ Дете се осећа прихваћено и сигурно у предшколској установи;
- ✓ Сматрам да је адаптирано на простор, вршњаке и стручни кадар;
- ✓ Дете се подстиче у свом развоју, напредовању и истраживању;
- ✓ Посвећује се пажња индивидуалности детета, склоностима и потребама.

Сви испитаници (100%) су ове тврдње оценили највишом оценом, оценом четири. Из овога можемо закључити да родитељи имају поверење када је у питању установа, и да сматрају да се у истој уважава различитост сваког детета и породице.

Потврдан одговор смо добили и у оквиру питања да ли установа развија различите програме на основу утврђених потреба деце и породице, којим је обухваћено пет следећих тврдњи:

- ✓ Сматрам да установа реализује разноврсне облике учења који су прилагођени деци;
- ✓ Заступљена је визуелна стимулација сазнавања и откривања (видео, слике, power point презентације);
- ✓ У установи се посебан значај придаје индивидуалном приступу и свакодневној конверзацији са свом децом;
- ✓ Групни рад умногоме утиче на социјалну интеракцију и добру интеграцију деце у систем;
- ✓ Програм је прилагођен потребама деце.

Свих двадесет испитаника (100%) је дало највишу оцену, оцену четири, па можемо закључити да родитељи сматрају да установа развија различите програме на основу утврђених потреба деце и породице.

На питање да ли **установа тимски ствара услове за постепене прелазе у циљу подршке дечијем доживљају припадности новом окружењу (полазак у вртић, полазак у школу...)**, родитељи су исказали свој позитиван став оцењујући четири следеће тврдње:

- ✓ Запослени у установи заједничким снагама брину о потребама деце;
- ✓ Сви запослени у установи тимски учествују у развоју и напредовању деце;
- ✓ Сматрам да заједништво стручног кадра установе стимулише и олакшава период адаптације;
- ✓ Видљив је тимски рад у стварању адекватног окружења и стварања осећаја припадности код деце.

Свих двадесет испитаника (100%) је оценило ове тврдње највишом оценом, оценом четири. Тада можемо закључити да родитељи сматрају да стручни кадар установе делује тимски у циљу подршке дечијем доживљају припадности.

Међутим, када говоримо о **остваривању учешћа деце у различитим манифестацијама у локалној заједници на основу процене најбољег интереса детета**, које је обухваћено следећим тврдњама:

- ✓ установа се повезује са другим образовним програмима и организацијама везаним за образовање деце, укључујући организације родитеља,
- ✓ информације о предшколској установи и програму су доступне локалној заједници,
- ✓ установа омогућава породицама повезивање са другим неопходним услугама и програмима, и
- ✓ установа организује манифестације у које се укључују чланови локалне заједнице (представе, приредбе...),

ставови родитеља су нешто другачији, па су у овире прве тврдње седамнаест испитаника (85%) дала највишу оцену (оцену четири), а три испитаника оцену три (15%). Другу и трећу тврдњу је шеснаест испитаника (80%) оценило тачном (оцена четири), а четири испитаника (20%) оценом три, док су четврту тврдњу свих двадесет испитаника оценила највишом оценом, оценом четири.

Уколико обратимо пажњу на тврдње које су оцењене нешто нижом оценом (оценом три), уочићемо да се оне односе на повезаност установе и локалне заједнице, што је и

испитивано овим делом упитника (сарадња, указивање на друге програме мимо установе, повезаност са другим установама), а онемогућено тренутним стањем пандемије COVID-19. Обзиром на потребу повезивања непосредним контактом и учешћем у активностима друштвене заједнице, установа ће свестрано и активно учествовати, промовисати и деловати непосредно на пољима исте, по престанку пандемије.

Трећим упитником је извршено испитивање популације запослених у установи, и обухваћен је узорак од шест испитаника. Инструмент је садржао петнаест тврдњи којима је обухваћена под-област „Установа сарађује са породицом и друштвеном заједницом“, у оквиру друге области квалитета. У прилогу следи приказ упитника, а потом и интерпретација и приказ добијених резултата.

Бр.	ТВРДЊА	1	2	3	4
Програм сарадње са породицом развија се на основу испитивања потреба, могућности и интересовања породице.					
1.	Општи и тематски родитељски састанци одвијају се у складу са потребама породице.	1	2	3	4
2.	Редовна обавештеност родитеља о свакодневним врстама активности врши се путем писане комуникације, коришћењем масовних медија.	1	2	3	4
3.	Анкетирањем родитеља се сакупљају неопходни подаци о свим значајним питањима која се односе на породицу и развој детета .	1	2	3	4
4.	Постојање непосредне дневне комуникације између васпитача и родитеља при пријему и одласку деце доприноси сарадњи.	1	2	3	4
У установи се примењују различити начини укључивања породице.					
5.	Сматрам да постоје партнерски односи између програма и породице, које одликују узајамно поштовање и поверење .	1	2	3	4
6.	Постојање сталне отворене комуникације и дијалога доприноси укључивању породице.	1	2	3	4
7.	У пракси преовладава заједничко доношење одлука и спремност на компромисе и промене.	1	2	3	4
8.	Уважавање перспективе друге стране и емпатија позитивно утичу на спремност родитеља за учествовање у активностима предшколске установе.	1	2	3	4
У установи се пружа подршка остваривању васпитне улоге породице у складу са њеним потребама (саветовалишта, отворена врата, тематски састанци).					
9.	Установа срдечно дочекује родитеље и отворена је за посете данима „отворених врата“.	1	2	3	4
10.	Запослени у установи су родитељима на располагању и доступни за све неопходне информације, што продуктивно утиче на остваривање васпитне улоге породице.	1	2	3	4

11.	Установа одржава тематске састанке у складу са реалним потребама породице.	1	2	3	4
Устнова у сарадњи са локалном заједницом организује активности којима доприноси повећању обухвата деце и доступности програма.					
12.	Програм установе је доступан локалној заједници.	1	2	3	4
13.	Установа сарађује са стручним институцијама и перманентно ради на регистровању и остваривању потреба деце (стручни сарадници).	1	2	3	4
14.	Организују се блиски сусрети деце са установама културе (позоришне представе).	1	2	3	4
15.	Организују се манифестације у које се укључују чланови локалне заједнице (приредба...).	1	2	3	4

У оквиру испитивања **развоја програма сарадње са породицом на основу потреба и интересовања породице**, имамо следеће четири тврдње:

- ✓ Општи и тематски родитељски састанци одвијају се у складу са потребама породице;
- ✓ Редовна обавештеност родитеља о свакодневним врстама активности врши се путем писане комуникације, коришћењем масовних медија;
- ✓ Анкетирањем родитеља се сакупљају неопходни подаци о свим значајним питањима која се односе на породицу и развој детета;
- ✓ Постојање непосредне дневне комуникације између васпитача и родитеља при пријему и одласку деце доприноси сарадњи.

Испитаници су све тврдње оценили оценом четири, изузев два испитаника (33,4%) који су трећу тврдњу „Анкетирањем родитеља се сакупљају неопходни подаци о свим значајним питањима која се односе на породицу и развој детета“ оценили оценом три. Можемо закључити да трећина запослених сматра да се анкетирање родитеља на врши у довољној мери, па би се у наредном периоду анкетирање могло чешће спроводити у пракси.

У оквиру испитивања **различитих начина укључивања породице у установи**, имамо следеће четири тврдње:

- ✓ Сматрам да постоје партнерски односи између програма и породице, које одликују узајамно поштовање и поверење;
- ✓ Постојање сталне отворене комуникације и дијалога доприноси укључивању породице;

- ✓ У пракси преовладава заједничко доношење одлука и спремност на компромисе и промене;
- ✓ Уважавање перспективе друге стране и емпатија позитивно утичу на спремност родитеља за учествовање у активностима предшколске установе.

Пет испитаника је оценило ове тврдње највишом оценом, док је један испитаник (16.7%) тврдње „У пракси преовладава заједничко доношење одлука и спремност на компромисе и промене“ и „Уважавање перспективе друге стране и емпатија позитивно утичу на спремност родитеља за учествовање у активностима предшколске установе“ оценио оценом три.

Три тврдње су обухватиле **пружање подршке остваривању васпитне улоге породице у складу са њеним потребама:**

- ✓ установа срдечно дочекује родитеље и отворена је за посете данима „отворених врата“;
- ✓ запослени у установи су родитељима на располагању и доступни за све неопходне информације, што продуктивно утиче на остваривање васпитне улоге породице, и
- ✓ установа одржава тематске састанке у складу са реалним потребама породице,

а пет испитаника су их оценили као тачне (оцена 4), док је један испитаник (16,7%) тврдњу „Установа одржава тематске састанке у складу са реалним потребама породице“ оценио оценом три.

У оквиру испитивања **организације активности којима се доприноси повећању обухвата деце и доступности програма установе у сарадњи са локалном заједницом,** имамо следеће четири тврдње:

- ✓ Програм установе је доступан локалној заједници;
- ✓ Установа сарађује са стручним институцијама и перманентно ради на регистравању и остваривању потреба деце (стручни сарадници);
- ✓ Организују се блиски сусрети деце са установама културе (позоришне представе);
- ✓ Организују се манифестације у које се укључују чланови локалне заједнице (приредба...).

Тврдње су оцењене највишом оценом од стране пет испитаника, а само један испитаник (16,7) је тврдњу „Програм установе је доступан локалној заједници“ оценио оценом три, што би у пракси значило да је потребно разматрати начине презентовања и доступности програма установе локалној заједници.

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Унапређивање квалитета рада је императив сваке установе. Круцијално питање се односи на начине и путеве сазнавања који доприносе побољшању рада установе, што свакако није могуће без адекватног и перманентног вредновања рада установе. Самовредновање које се врши на годишњем нивоу сваке установе у складу са областима квалитета рада установе има директан утицај на сачињавање извештаја и имплементације иновација и побољшања, када се вредновањем утврде слабе стране.

Обзиром да смо подробно и детаљно описали начин истраживања, приложили све коришћене инструменте прикупљања података, и приказали резултате сагласности испитаника са појединачним тврдњама, следи статистичка обрада и приказ просека оцене добијене путем овог самовредновања.

Друга област квалитета: **Подршка деци и породици**, грана се на следеће три под-области које смо испитивали кроз три инструмента (упитника):

- ✓ Установа је сигурна и безбедна средина (упитник за запослене);
- ✓ У установи се уважава различитост, поштују права и потребе деце и породице (упитник за родитеље);
- ✓ Установа сарађује са породицом и локалном заједницом (упитник за запослене).

Просечна оцена коју смо добили у оквиру првог упитника јесте: **3.99**;

Просечна оцена коју смо добили у оквиру другог упитника јесте: **3.96**;

Просечна оцена коју смо добили у оквиру трећег упитника јесте: **3.95**;

У СКЛАДУ СА ОВИМ, просечна оцена целокупне области јесте: **3.96**.

Обзиром на добијене резултате самовредновања, који указују на то да се подршка породици и деци остварује на завидном нивоу (просечна оцена: 3,96), даље корекције и унапређивање рада је свакако неопходно у циљу задржавања постојећег статуса, или чак побољшања истог. Ово се односи на перманентно усавршавање, праћење иновација и имплементирања истих у постојећу праксу. Непрестано ослушкивање потреба родитеља и деце, примењивање разноврсних метода и техника истраживања (анегдотске белешке, интервју, анкете, чек листе, опсервација, вођење дневника о деци...), неопходно је како за оптималан развој деце, функционално учење, тако и за регистовање потреба родитеља и целовите подршке.

ОБЛАСТ:	
Подршка деци и породици	
Предложене мере	Начин праћења
Развијати различите врсте подршке породици у остваривању њене васпитне улоге и обезбеђивати већу индивидуализацију у приступу детету - кроз индивидуалне разговоре с родитељима	Извештаји о раду Тимова вртића Непосредан увид, опсервација Заједнички састанци Технике консултовања деце Анкете за родитеље...
Развијати сарадњу с родитељима приликом планирања, реализације и евалуације различитих активности у вртићу	
Омогућити родитељима да се на различите начине укључе у живот и рад вртића	
Самоактуелизација деце и родитеља кроз центре локалне заједнице (по престанку стања пандемије)	